

PREUS

Artá Un trimestre . . . 1'50
A Fora, Any . . . 7'00
Al Extranjer Id. . . 10'00

Número solt: 10 cts

Redacció i administració
Quatre Cantons, 3
ARTA (Mallorca)



SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

El «Dia de la premsa catòlica»



SABEN els nostres subscriptors que el dia 29 de jany, festa de Sant Pere, es celebra a totes les terres d'Espanya, la diada de la premsa catòlica destinada, a recuir cabals pel sosteniment i l'explandor creixent de la mateixa.

Lo que ignoren, segurament són les dades, que en fulla apart acaben d'enviar els delegats del centre espanyol, encarregats de dirigir la grau collecta.

Fa vuit anys que la diada se celebra i se tenen replegadas 1.024,850' 58 pts. Es dir, passa d'un milló. L'any darrer de 1923, lo recuit va ascendir a 174,399' 20pts. quantitat major a la recuida en tots i cada un dels anys anteriors; suposa un veritable progués, i una penetració més fonda en la consciència ciutadana de la idea de la importancia de la premsa catòlica en la vida social.

La collecta s'organitza per diòcesis. De lo que recapta cada diòcesis s'en fan tres parts: el 65 % a profit de la premsa catòlica de la pròpia diòcesi. El 35 % s'envia al fons de la Junta Central—la qual resideix a Sevilla—, i el 10 % de tot lo recuit a Sevilla, s'envia al diner de Sant Pere es dir al Papa.

Com a periodistes catòlics sentim viva satisfacció de comunicar aquestes dades an els nostros llegidors. La importancia de la premsa està a la constancia de tothom porque hajem encara de comentar-la. Lo que, sovint sembla oblidar-se, és que tota premsa és potent:

la bona i la dolenta: la que defensa els interessos de Deu i de la pàtria, i la que prescindeix dels primers i escarneix els segons. Voldriem que aquestes retxes fessin reflexionar a tots i cada un dels nostros amics, sobre el diari que cada dia reben dins la llar. És bó? És dolent? És bon cristià?

Si fos dolent, si no fos bon cristià treislo de ca vostra, deixau la suscripció, apartau-lo dels vostros, com u'apartarien un mal homo, un lladre dels vostros doblers. El mal diari és un lladre, pitjor porque roba la vida del esperit, la llum de la consciència, l'alé de la personalitat patriòtica. Retirau la vostra suscripció i no presteu la vostra ajuda al que ha nésent i solament serveix per fomentar el mal o impedir el bé amb la seva fredor, amb la seva indiferència.

Apoiau la bona premsa; la d'ideals, la guiadova, la que mena la consciència i l'esfors popular cap al demà esplendent i triomfal dels pobles purs, joves i forts.

Els artanencs a fora

Els qui plens d'amor a lo nostros, suspiram sempre per el bon mon del nostros poble, estan sempre atents a tota la actuació que fora d'Artá duen a cap els fills de la nostra ben amada vila; i qualsevol manifestació del esperit, qualsevol acte digne a cap un artanenc

que vibri dins un altre ambient comon, el nostros cor, exita el nostros sentiment i feim que trobi ressó en les columnes de LLEVANT que es el portaven de tots els bons artanencs.

Ja anunciarem en el número darrer qu'en la Societat Arqueològica Luliana de Palma hei doná una conferencia el Canonge natural de la nostra vila M.I.Sc.D. Francesc Esteve sobre l'« Art Romanic en general, amb aplicació al que se conserva a Mallorca ». Els qui sabem l'alta valor espiritual de la societat Arqueològica, que está formada per lo més granat entre els intellectuals de Palma comprenem la glòria que cap al poble d'Artá el veure escullit a un de sos fills per il·lustrar als estudiosos amics de la ciència que formen aquella entitat.

A les moltes felicitacions i enhores bones que rebé hei afegim la nostra mes coral.

Un altre artanenc nos comou profundament i nos umpl de respecte i admiració. Aquest és el Rt P. Fra Gabriel Tous que junt amb el P. Vidal n'empresa demunt les seues espatles la espinosa tasca de inaugurar en les Amériques les missions de l'Orde Tercera. Demunt EL HERALDO DE CRISTO acabam de llegir hi la sentidíssima despedida *El Adios a mi tierra* de Fra. Silvestre aont explaia son cor ple d'amor a la nostra terra, que sols es sobrepujat per l'amor a Deu pel qual sacrificá el primer. En la hermosa resenya de son viatge que la mateixa revista hi publica, seguim ses passes d'aquí en avant ferem de manera que el poble d'Artá estigui sempre enterat de la seua actuació en aquelles llunyanes terres.

Per il·lustració de la gent gran en parlarem de tant en quant en el Setmanari com per coneixement del public petit ne anam parlant dins l'escòla porque els infants artanencs coneuguin no fet tant trascendental per l'èxit del qual amb ells hem elevada una oració a Deu i a la Verge de Sant Salvador.

A. F.

EN EL CALVARI

Continuació

Nicod.—De nostros llavis brollá la paraula verdadera; tanta de gent extrangera el temp'è va arruiná. Es per nostros molt cruel veure en les nostres funcions fills de totes les nacions menos als fills d'Israel. ¿Qué nos queda si sens tassa nos lleven l'intel·ligència que sempre és estada herència de nostra històrica rassa? La Santa Ciutat és ja una impúdica Sodoma; dins ella Esparta i Roma blasfemen de Jehová. De Deu les iras irrita amb orgies criminals i entre pagans carnavals el poble elegit s'agita.

Tots.—¿Perqué Jesús no hu tremuda?

Nicod.—¡Gent cega! voltros no hi veis tenguent uys .. T. i volta creis qu'un Deu en homo se muda sense altres mires secretes que an els morts ressucitar nostros glories renovar i al antic temps dels profetes? ¿Que posi s'activitat en qu'el nostros sigle dur pugui contá an el futur qu'el restaura la ciutat? ¡Oh botxos! Deixau, deixau, que se cumplesca el seu fi. ¿No deixá obert el camí per alliberar l'Israel?

A la dona va tornar
an el seu dret natural
i amb un vincle fraternal
an els pobles ajuntats;
i essent Ell el Fill de Deu
predica a tots els humans:
Fill de Deu, sou tots germans,
¿No redimí al poble seu?
Tothom deixarà als deus vils
quand escoltin sa doctrina
que sa paraula divina
digué també pels gentils.
A sa llei, tota nació
son front haurà d'humillar;
per noltros es dolç obrar
i subjectar la raó.
La bondadosa influència
de sa sabia doctrina
tots els cervells il·lumina,
converteix tota consciència.

Paris.—Si debaixa de la creu
Messies nostro será.

Tots.—Si pot s'hi abarará.

Nicod.—Amb sa llum vos cega Deu;
ulls teniu, més no hi veureu
venjador vos ha endurit.
el vostre có empedernit

(Sortint)

sense remei... moriréu

(Aquestes derreres paraules se confo-
nen amb la remor que s'acosta. El
Pontifex i altres s'adelanten.)

Paris.—(Devallant del collet)

Jesús ple de mansuetut
dalt el Calvari ha arribat
i el rodeta amb crueltat
una immensa multitud.

Pont.—Veni amb mi i ho veurem.

(Sorten)

Paris.—Tal vegada amb un prodigi
confirmarà son prestigi.

(Dedins)

Tots.—Si ho fa així, amb ell creurem.

(id)

Seguirá

L' Oli

I

L'oli que s'extreu de l'oliva
es pot considerar com una
mescla en proporcions varia-
bles d'uns cossos que en Quí-
mica es diuen *glicerids* i els
principals glicerids que cons-
titueixen l'oli es diuen *palmi-
tina*, *estearina* i *oleina*,
els quals resulten de la combi-
nació de la *glicerina* amb els
acids palmític, *estearic*
i *oleic* respectivament.

La proporció amb que en-
tren dins l'oli, hem dit qu'es
variable; en general en 100
parts d'oli n'hi ha 70 o 72 d'o-
leina per 30 a 28 de palmitina
i estearina.

El color de l'oli varia del
vert fins an el groc clar, segons
l'oliva i el método d'extracció.
L'oli pesa menos que l'aigo, la
seva densitat, a 15°, és dir, el
pes d'un litre varia entre 0,914
Kgs. i 0,913 Kgs.

Unes mostres d'oli d'Artá
que noltros hem analisats, nos
han donat una densitat varia-
ble entre 0,9172 i 0,9166;

L'oli ataca l'aram, el plom,
el bronzo, que per tart no s'han
d'usá, però no ataca el ferro,
l'estany, l'alumini dels quals
s'han de fe les prenses i demés
aparatos qu'han d'está amb
contacte amb l'oli.

Si volem conservar l'oli amb
bones condicions hem d'anar
alerta de que no estigui amb
contacte de l'aire, ni hagi molta
claró, perquè si no l'oli se
errancia, es dir, absorbeix l'o-
rigen del aire, el qual descom-
pon els glicerids, deixant lliu-
res els ácids palmític estearic
i oleic, influint també molt en
l'enrancionament la tempera-
tura; per aquestes raons és
aconsellable tenir l'oli fora del
contacte del aire, a les fosques
amb poca claró i a una tempe-
ratura que no passi de 13°.

L'acidés, que és la quantitat
d'acid oleic, palmític, etc. que es
tan lliures dins l'oli, despendeix
molt de lesment que s'ha tengut
en fe s'oli; així veim com els o-
lis d'Andalucia i Catalunya, aont
en general les tefones sempre
estan molt netes no arriben a
tenir més de 2,5% d'acidés; no
porem dir noltros lo mateix
perquè els nostros olis arriben
a tenir fins an el 8%.

I per avui acabam, deixant
pel próxim article, el secret o
manera de fer bons olis.

F. BLANES

DE SON SERVERA

Com en el n.º. passat anunciarem
les Coranta-Hores, que se varen co-
mensá divenres, varen esser molt lluides.
Al Ofici l'Esglesia estava de gom en gom
de gent. Predicà el P. Toni Thomàs;
ell mateix també va fé tots els sermons
d'aquestes festes. Sa festa de St. Ignaci
va esser posada per l'Ajuntament l'any
1821 que va esser el dia 1 de Febre
que se va llevá el cordó de sa pesta
terrible que estava escampada dins el
nostro poble.

Dissapte se celebrá la festa de la
Mare de Deu; El dematí a la missa de
les 8 se va fé la comunió de les Fies de
Maria, la Congregació Mariana i bona
part des poble, va esser una Comunió
que no s'en fan de més grosses. En
l'Ofici predicà el mateix.

El diumenge tots els Congregants i
els socis del Sindicat Catòlic varen fer
vela, acabant de ferné mentres comen-
çaren la funció del vespre a la que tam-
bé assistí molta de gent. El Sr. Rectó
D. Toni Servera doná les bones festes
acabant les Coranta-Hores a les 6 del
vespre.

En el convent de les Religioses han
comensat els nins qu'han de fe la Pri-
mera Comunió a anar a prende les
oracions.

—(Corresponsal)—

NOTICIES REGIONALS

—PALMA—

En el Museu Arqueològic
Diocesà he donat una confe-
rencia sobre «El Temple de Sa-
lomó» el Rt. P. Rafel Ginart.
T. O. R. Sia enhorabona.

—Diumenge passat dia 3 en
tots els illogarets de Ciutat se
celebrá amb gran animació la
festa del arbre.

—Se constitueix la nova
Junta de la Asociació de la
Prensa elegint-se President a
D. Josep Vives Verger. Se
parla de celebrar-se a Ciutat el
próxim Congrès.

—FELANITX—

En la darrera Loteria nacio-
nal sortí premiat amb la 2ª sego-
na el n.º 3876 despatxat a
Felanitx. Un dels posseïdors
de decims es el fill del exdipu-
tat provincial D. Salvador Vall-
depadriuas.

A benefici del Centre Eucaristic

VETLADA LITERARIA

La casualitat nos ha donat
ocasió de presenciar un ensai
de la hermosa obra (Galeria
Salesiana) titulada «La Fuga de
un Angel» la primera represen-
tació de la qual está anunciada
pel próxim diumenge dia 10.

¡Distingides Senyoretas,
transformades en virtut de
la caritat en consumades ar-
tistes! Seria un miracle bastant
difícil si ja per endavant no
tenguesen acreditats el seu bon
gust i educació i temperament
artistic.

Estam segurs que la fun-
ció s'haurá de repetir moltes

vegades i que no per cortesia
sinó per justícia seca se les
aplaudirá al presenciar la her-
mosa representació, que per
alta part te una alta espiritua-
lidad intensa, acció dramática
i gran força educativa.

En el próxim número
donarem conta de la represen-
tació.

Administració Municipal

SESSIO DEL AJUNTAMENT
DEL 20 DE JANER DE 1924

Fou presidida pel Batle D.
Guillem Ferragut i en ella se
llegí i aprová l'acta del an-
terior i s'acordá:

1 Dar-se per enterats de la
circular prorrogant els presu-
posts municipals vigents per
l'any 1924-25.

2 Aprovar el patró de cé-
dules personals i que quedi
aquest exposat al públic durant
vint dies per efecte de reclama-
cions.

3 Fer la paret de baix de
s'arjup de Na Pati.

4 Aprpvar la distribució
de fondos pel present mes i
l'extracte d'acords presos per
l'Ajuntament durant el mes
passat i remetre al Governador.

5 Se doná conta d'una carta
dels nous diputats provincials
interins del Partit Judicial de
Manacor D. Lloatzim Gual
D. Felip Villalonga, D. Fran-
cesc Gomila i D. Juan Servera
oferint-se al Batle i Ajunta-
ment.

Segons els datos obtinguts
a la Sala en les relacions d'e-
xistencia de sucre dins Artá
el dia 2 d'aquest mes; aquella
era de 4014 kg.

Contribució

Durant aquest mes se paga el 4art.
trimestre de la Contribució territorial,
urbana, industrial i demés.

Els dies fixats per la recaudació
en la nostra Comarca son:

Artá de dia 3 al 6.— Capdedera del
7 al 9. — Sant Llorens els 11 i 12.—
Son Servera els 15 i 16.— Manacor del
19 al 24.

D. A. A. Marratxí. Rebut el gir Postal.— Ferrocarril va pequet,
Rt. B. Felanitx. Rebut el gir.
H. Llombart id. id.

ORTOGRAFIA

MALLORQUINA

Follet de gran utilitat. El servirem a tothom qui el demani a 0'75 pts. exemplar i a 7'50 dna.

CANSONETES

MINORQUINES

Es un aplec de cançonetes populars recollides per n'Andreu Ferrer a Menorca. Van ben classificades i amb profusió de notes — Es un volum de 199 planes.

Preu 2'50 pts.

RONDAYES DE MENORCA

Precedides d'un estudi de les particularitats dialectals del menorquí. Amb sa llectura s'hi poden passar algunes

vetades ben alegres.

Un volum de 229—XXIX planes 2 pts.

RONDAYES

MALLORQUINES

d'en Jordi des Recó. — N'hi ha set toms publicats i tots les trobareu en la nostra llibreria a 2 pts. tom.

LA CUINA

MALLORQUINA

Llibre del Coc i de la cuinera — Indispensable a totes les famílies de bon gust. Se ven també aquí Llibreria Escolar i religiosa Artá.



Revistes i periódics

A qualsevol interéssu una de les següents revistes s'hi pot subscriure en aquesta llibreria.

TRESOR DELS AVIS

Revista folklórica balear—Preu 3 pts any

D'ACÍ D'ALLÀ

Surt mensualment a Barcelona. Molts de gravats i treballs científics i literaris. Preu 1'25 pts. cada mes.

REVISTA D'AGRICULTURA

Surt cada 15 dies, a 1 pts cada mes

ECONOMIA I FINANCES

Surt quinzenal a 1 pts al mes.

Les servirem a qui les demani

EL CONSULTOR

DE LOS BORDADOS

Edició econòmica: 9 pts any. Edició de luxe: 15 pts any.

L'ALMUDAINA

Viari de Palma. 2 pts mensuals.

LA VEU DE CATALUNYA

Preu 2'50 cada mes.

LA VANGUARDIA

de Barcelona: 7'50 pts. trimestre.

BATXILLERS

S'han publicats uns *Apuntes de Geografia General i de Europa* que contesten al programa d'aquesta assignatura en l'Institut de Palma. Sols valen 2 pts. Son d molta utilitat al estudiants.

SERVICIO DE CARRUAJES

DE

BARTOLOMÉ FLAQUER

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDO.

PAL-LAS

Únic diccionari espanyol enciclopèdic manual il·lustrat en cinc idiomes: espanyol, francès, anglès, aleman, italià, Edició 1924.

Preu 12 pts.

EL ABOGADO POPULAR

Set magnífics toms enquadernats. Se servirà tota l'obra d'un cop i pot pagar-se a plassos mensuals de 10 pts.

Preu 125 pts. (sense el port)

ENCICLOPEDIA ESPASA

El millor diccionari del món. Conté: cent milions de paraules, deu mil biografies i un milló de ressenyes bibliogràfiques.

Se pot adquirir a plassos en la nostra llibreria.

Eensaimades i panets

En lloc se troben milions que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 i Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 i 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO, ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR, DE TODAS CLASES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUMÉ PICO

(A) ROTCHET

te una Agencia entro Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic. Artá Figuerol 43.

EN JAUME BONNIN

HA OBERTA UNA BOTIGA NOVA EN EL CARRÉ DE PALMA N.º 15-ARTÁ.

En ella, además de comestibles s'hi trobarán articles d'escriptori molt variats i a bon preu, perfumeria merceria i juguetes.

En ella únicament se venen les botelles de legi Norte Americana marca **MARIPOSA**.



Fixa-vos -- Palma 15 -- ARTA

Si volen menjar bo i llegítim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

DISPONIBLE